

Sygn. akt I ACa 56/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lipca 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Beata Kozłowska

Sędziowie: SA Maciej Dobrzyński (spr.)

SA Hanna Muras

Protokolant: st. sekr. sąd. Marta Rudnik

po rozpoznaniu w dniu 12 lipca 2012 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa (...) spółki z o.o. z siedzibą w W. (Bułgaria)

przeciwko J.W. (...) S.A. z siedzibą w Z.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie

z dnia 11 października 2011 r.

sygn. akt X GC 430/09

- 1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że oddala powództwo oraz zasądza od (...) spółki z o.o. z siedzibą w W. (Bułgaria) na rzecz J.W. (...) S.A. z siedzibą w Z. kwotę (...) (siedem tysięcy dwieście siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;**
- 2. zasądza od (...) spółki z o.o. z siedzibą w W. (Bułgaria) na rzecz J.W. (...) S.A. z siedzibą w Z. kwotę (...) (dwadzieścia dwa tysiące pięćset osiemdziesiąt osiem) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym.**

I ACa 56/12

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 11 września 2009 r. powód (...) Ltd. z siedzibą w W. (Bułgaria) wniósł o zasądzenie od pozwanego J.W. (...) S.A. z siedzibą w Z. kwoty 82.122,77 EUR wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 23 października 2008 r. do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania, w tym kosztami zastępstwa procesowego w wysokości 7.200 zł.

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym dnia 19 października 2009 r. Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie uwzględnił w całości żądanie strony powodowej.

W złożonym w ustawowym terminie sprzeciwie od powyższego nakazu zapłaty strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych.

Wyrokiem z dnia 11 października 2011 r. Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 82.122,77 EUR wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 23 października 2008 r. do dnia zapłaty (pkt I) oraz kwotę 24.978,06 zł tytułem kosztów procesu, w tym kwotę 7.200,00 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd pierwszej instancji oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach faktycznych oraz rozważaniach prawnych:

W dniu 20 lipca 2007 r. (...) Ltd. z siedzibą w W. (dalej jako K. S.) oraz J.W. (...) S.A. z siedzibą w Z. (dalej jako J.W. (...)) zawarły umowę nr (...) dotyczącą realizacji obiektu hotelowego wraz z infrastrukturą w K. przy ulicy (...). Na podstawie umowy powód zobowiązał się do wykonania przedmiotu umowy z materiałów dostarczonych na plac budowy przez pozwanego z zaznaczeniem, iż konstrukcja stalowa będzie sprefabrykowana oraz przy użyciu sprzętu powoda, za wyjątkiem sprzętu ciężkiego i specjalistycznego, który wraz z obsługą miał zapewnić pozwany. Kontrahenci ustalili ponadto podział wynagrodzenia na etapy fakturowania na podstawie protokołów odbioru robót podpisanych przez inspektora nadzoru i kierownika budowy.

Do powyższej umowy w dniu 18 września 2008 r. podpisano aneks nr (...), na podstawie którego zmniejszono zakres przedmiotu umowy oraz zwiększono wynagrodzenie wykonawcy o kwotę 500.000 EUR, w ten sposób, że 220.000 EUR miało zostać wypłacone w ciągu 7 dni od dostarczenia prawidłowo wystawionej faktury, pozostała kwota miała być wypłacana w poszczególnych miesiącach począwszy od września 2008 r. do maja 2009 r. po 20.000 EUR pod warunkiem miesięcznego wywiązywania się z harmonogramu szczegółowego i harmonogramu pracowniczego, stanowiących załącznik do protokołu. Strony umowy postanowiły, iż na podstawie ww. aneksu wyczerpują się wszelkie roszczenia oraz że powód nie będzie dochodził od pozwanego żadnych roszczeń związanych z wykonywaniem przez niego obowiązków umownych.

Następnie, w dniu 25 września 2009 r. strony podpisały aneks nr (...) do przedmiotowej umowy, którym m.in. zmieniono niektóre postanowienia aneksu nr (...), tj. kwota 220.000 EUR (omyłkowo podano zł) miała być wypłacona powodowi w terminie 7 dni po podpisaniu aneksu i otrzymaniu przez pozwanego oryginału prawidłowo wystawionej faktury.

W dniu 8 października 2008 r. został podpisany protokół odbioru wykonanych robót budowlano-montażowych. Protokół ten podpisał inspektor nadzoru z dopiskiem „jakość wykonanych robót dobra”, po uprzednim sprawdzeniu, czy zapisy odpowiadają rzeczywistości. Protokół ten stanowił podstawę do wystawienia faktury nr (...) za wykonane roboty.

Powód wzywał pozwanego do ugodowego załatwienia sporu i do zapłaty za fakturę nr (...) za wykonane roboty. Pozwany nie ustosunkował się do wezwania.

Opierając się na tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy wskazał, że ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Powód wykazał dowodami w postaci powyżej wskazanych dokumentów, że posiada wymagalną wierzytelność w stosunku do pozwanego wymienioną w fakturze nr (...) z dnia 8 października 2008 r.

Z zebranego materiału dowodowego, w tym z zeznań świadków, wynikało, że przedmiotowa faktura została wystawiona po sprawdzeniu przez inspektora nadzoru inwestorskiego, czy prace zostały wykonane zgodnie z protokołem robót, czyli przez osobę upoważnioną przez pozwanego. Wystawienie każdej faktury podlegało takiemu samemu trybowi, nadto na protokole odbioru wykonanych robót z dnia 8 października 2008 r. (omyłkowo wskazano 2010 r.) widnieje zapis, iż jakość wykonanych robót jest dobra. Z tego Sąd pierwszej instancji wywiódł wniosek, iż w chwili odbioru robót pozwany nie miał zastrzeżeń co do jakości, braku wad oraz ewentualnych opóźnień w wykonaniu prac przez powoda.

Pozwany w sprzeczności od nakazu zapłaty zarzucił, iż kwoty widniejące na fakturze pod pozycją 2 i 3 nie stanowiły wynagrodzenia za wykonane i odebrane prace budowlano-montażowe. Zdaniem strony pozwanej kwoty te stanowiły

zaliczkę na poczet kolejnych prac w wysokości 10 % prac zafakturowanych w przedmiotowej fakturze oraz kwotę warunkowo wypłaconą na podstawie aneksu do umowy, która nie była powodowi należna, gdyż nie wywiązał się on z harmonogramu szczegółowego oraz z harmonogramu pracowniczego - brak zatrudnienia odpowiedniej liczby pracowników oraz opóźnienia terminów wykonania.

Nadto pozwany przedstawił do potrącenia kwotę 220.000 EUR tytułem należności związanych z niewywiązywaniem się powoda z zobowiązania do zwiększenia stanu zatrudnienia. Jednocześnie pozwany nie zakwestionował istnienia żądania.

Sąd Okręgowy wskazał, że nie miał wątpliwości co do okoliczności prawidłowości doręczenia przedmiotowej faktury pozwanemu wobec złożenia podpisu na fakturze przez inspektora nadzoru inwestorskiego oraz zeznań złożonych przez niego w charakterze świadka.

W tej sytuacji analizy wymagały sporne kwoty ujęte w pozycjach 2 i 3 na fakturze nr (...). Zdaniem Sądu pierwszej instancji błędnie podnosiła strona pozwana, iż kwota 4.625 EUR, która znajduje się pod pozycją nr 2 na ww. fakturze, została doliczona. Kwota ta stanowiła zaliczkę na poczet kolejnych prac i faktycznie została odliczona od wartości prac zafakturowanych. Natomiast kwota 20.000 EUR widniejąca pod pozycją nr 3 na przedmiotowej fakturze, stanowiła kwotę wynikającą z § 2.2 aneksu nr (...) do umowy, którą zamawiający miał otrzymywać, pod warunkiem wywiązywania się z harmonogramu szczegółowego oraz harmonogramu pracowniczego, od września 2008 r. do maja 2009 r.

Sąd Okręgowy uznał za bezprzedmiotowy zarzut potrącenia złożony przez pozwanego na kwotę 200.000 zł (w rzeczywistości pozwany przedstawił do potrącenia w pierwszym rzędzie kwotę 220.000 EUR oraz - ewentualnie - kwotę 148.359,50 EUR z tytułu kary umownej). Wprawdzie podniesienie zarzutu potrącenia w odpowiedzi na pozew jest równoznaczne ze złożeniem oświadczenia o potrąceniu, jeśli takie oświadczenie nie zostało złożone wcześniej, jednakże w świetle wymogów art. 479¹⁴ § 4 k.p.c., iż do potrącenia mogą być przedstawiane tylko wierzytelności udowodnione dokumentami, potrącenie nie było możliwe. Wymagalność powoływanej kwoty 200.000 zł nie została udowodniona dokumentem, ponieważ za dokument stwierdzający wymagalność wierzytelności, co stanowi konieczny wymóg potrącenia zgodnie z art. 498 § 1 in fine, nie można było uważać aneksu nr (...) do umowy. Aneks ten kreował między stronami stosunki, na podstawie których mogły świadczyć na swoją rzecz określone czynności, które stanowiły podstawę wymagalności roszczenia.

Sąd pierwszej instancji zwrócił również uwagę na fakt niekwestionowania przez J.W. (...) istnienia zobowiązania w ogóle. Pozwany w toku procesu podnosił jedynie bezzasadność jego części, tj. w części objętej punktami 2 i 3 faktury nr (...).

Z zeznań świadków wynikało, iż obie strony nie dotrzymywały warunków zawartej umowy, dopuszczając się opóźnień w dostarczeniu materiałów oraz w wykonaniu prac.

Przedmiotowa umowa w § 8 dopuszczała możliwość odstąpienia od niej w enumeratywnie wymienionych przypadkach. Pozwany skorzystał z przysługującego mu prawa i pismem z dnia 4 listopada 2008 r. odstąpił od umowy, wskazując jako przyczyny m.in. opóźnienie o ponad 30 dni w wykonaniu robót. Jednakże - biorąc pod uwagę fakt, iż roboty, za które została wystawiona faktura, zostały oddane w dniu 8 października 2008 r., tj. przed datą odstąpienia od umowy przez pozwanego, a także przed datą wskazaną w § 2.2 aneksu nr (...), z którego to zapisu wyraźnie wynikało, iż jeśli w przypadku opóźnień powód nadrobi je i wykona roboty budowlane, wtedy dodatkowe wynagrodzenie zostanie mu wypłacone w terminie 14 dni - należało stwierdzić, iż pozwany popadł w zwłokę w związku brakiem zapłaty za przedmiotową fakturę. Nadto z ww. postanowienia wynikało, iż powód nie mógł żądać tego dodatkowego wynagrodzenia wyłącznie w sytuacji, gdyby nie dotrzymał umówionych terminów zakończenia robót budowlanych; ergo, niezrealizowanie wymogów harmonogramu pracowniczego nie miało wpływu na wypłatę dodatkowego wynagrodzenia.

Ze wskazanych względów Sąd pierwszej instancji orzekł jak w sentencji wyroku. O kosztach procesu rozstrzygnął na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego złożył pozwany, zaskarżając go w całości. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił:

1/ naruszenie art. 479¹⁴ § 4 k.p.c. poprzez odmowę uznania zarzutu potrącenia kwoty 220.000 EUR, dokonanego przez pozwanego z kwoty należnych mu 220.000 EUR, tytułem należności przysługujących pozwanemu wobec powoda, w związku z niewywiązaniem się przez powoda z zobowiązania do zwiększenia stanu zatrudnienia wynikającego z § 2.1 aneksu nr (...) z dnia 25 września 2008 r.,

2/ naruszenie art. 479¹⁴ § 4 k.p.c. poprzez nierozpoznanie i w konsekwencji nieuwzględnienie przez Sąd oświadczenia o potrąceniu należnej pozwanemu kwoty 148.359,50 EUR stanowiącej karę umowną, wynikającą z § 7 lit. c) umowy w związku z odstąpieniem od umowy oświadczeniem z dnia 4 listopada 2008 r., na podstawie § 8 ust 1 lit. b, d, g umowy,

3/ naruszenie art. 498 § 1 k.c. poprzez nieuwzględnienie potrącenia mimo spełnienia przesłanek z tego przepisu,

4/ nierozpoznanie istoty sprawy w zakresie braku po stronie pozwanej zobowiązania do zapłaty uwidocznionych na spornej fakturze z dnia 8 października 2008 r. kwot 20.000 EUR oraz 4.625 EUR.

Wskazując na powyższe zarzuty pozwany wniósł o:

- zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od strony powodowej kosztów postępowania według norm przepisanych;

- ewentualnie, uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do Sądu pierwszej instancji celem ponownego rozpatrzenia.

Na rozprawie apelacyjnej w dniu 12 lipca 2012 r. strona powodowa wniosła o oddalenie apelacji oraz zasądzenie od pozwanego kosztów procesu.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego zasługiwała na uwzględnienie.

Ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd pierwszej instancji są prawidłowe i nie były też kwestionowane przez skarżącego w apelacji. Sąd Apelacyjny podziela je i przyjmuje za własne. Niezależnie od powyższego, ustalenia te nie były jednak pełne i w związku z tym wymagały uzupełnienia.

Przede wszystkim stwierdzić należało, że aneksem nr (...), zawartym w dniu 25 września 2008 r., strony zmieniły treść § 1 ust. 2 pkt 2.1 aneksu nr (...) z dnia 18 września 2008 r. w ten sposób, że postanowiły, że kwota 220.000 EUR (netto) zostanie wypłacona wykonawcy (K. S.) w terminie 7 dni po podpisaniu przez obie strony przedmiotowego aneksu (w oryginale) i otrzymaniu przez zamawiającego (J.W. (...)) oryginału prawidłowo wystawionej faktury, z tym jednak zastrzeżeniem, że z tej kwoty suma, o której jest mowa w § 6 aneksu (212.137,40 zł) miała zostać przekazana na rachunek bankowy Przedsiębiorstwa (...) S.A. po dokonaniu stosownego przeliczenia według średniego kursu NBP. Kwota ta miała pomniejszyć należność do przekazania na rachunek wykonawcy oraz pomniejszyć jego zadłużenie wobec Przedsiębiorstwa (...) S.A. W przypadku, gdyby w ciągu 7 dni od daty zawarcia aneksu powód nie zwiększył stanu zatrudnienia swoich pracowników na budowie (...), zgodnie z harmonogramem pracowniczym stanowiącym załącznik nr 2 do aneksu nr (...), wówczas był on zobowiązany do zwrotu pozwanemu kwoty 220.000 EUR. Zwrot tej kwoty miał nastąpić w terminie 7 dni licząc od dnia, w którym wykonawca powinien zwiększyć zatrudnienie. W przypadku nie dotrzymania powyższego terminu przez wykonawcę, zamawiający miał prawo zatrzymać do czasu zwrotu 220.000 EUR kaucję gwarancyjną w kwocie 64.480,50 EUR, zabezpieczającą wykonanie umowy nr (...) (k. 46-47, 140-141 - aneks nr (...)).

W dniu 19 września 2008 r. strona powodowa wystawiła fakturę nr (...), w której obciążyła pozwanego kwotą 220.000 EUR. Kwota, ta została zapłacona przez J.W. (...) w dniu 29 września 2008 r., z czego kwota 212.137,40 zł (równowartość 63.183,14 EUR) na rachunek Przedsiębiorstwa (...) S.A., zaś kwota 535.372,76 zł (równowartość 156.816,86 EUR) na rachunek powoda (k. 144 - faktura nr (...); k. 146-147 - wyciąg z rachunku bankowego pozwanego).

Bezsporne było w sprawie, że zgodnie z harmonogramem pracowniczym stanowiącym załącznik nr 2 do aneksu nr (...) strona powodowa zobowiązała się do utrzymywania na budowie (...) począwszy od 22 września 2008 r. zatrudnienia na poziomie 150 osób. Z zobowiązania tego powód się nie wywiązał (k. 161 - stanowisko powoda zawarte w piśmie procesowym stanowiącym odpowiedź na sprzeciw od nakazu zapłaty; również, k. 139 - załącznik nr 2 do aneksu nr (...); k. 142 - tabela rzeczywistego zatrudnienia w październiku 2008 r.; k. 143 - pismo z dnia 17 października 2008 r. kierownika budowy W. S.).

Pismem z dnia 4 listopada 2008 r. pozwany złożył powodowi oświadczenie o odstąpieniu od niewykonanej części umowy nr (...) z dnia 20 lipca 2007 r. oraz m.in. zażądał zwrotu zaliczki w kwocie 158.875,50 EUR (k. 148-150 - oświadczenie o odstąpieniu od umowy).

Przechodząc do meritum sporu, w pierwszym rzędzie należało odnieść się do należności wynikających z faktury nr (...). Faktura ta wystawiona została na kwotę 82.122,77 EUR i jak wynika z jej treści obejmowała cztery pozycje, tj. wykonanie prac budowlano-montażowych zgodnie z kontraktem (...) (46.250 EUR), zaliczka w wysokości 10 % (4.625 EUR), podług aneksu nr (...) - § 1 2.2 (20.000 EUR) i wykonanie dodatkowe prac budowlano-montażowych (20.497,77 EUR). Co do pozycji pierwszej i czwartej strona pozwana zasadniczo zastrzeżeń nie zgłosiła (pozwany kwestionował doręczenie tej faktury, jednak należało zgodzić się z Sądem Okręgowym, że zastrzeżenia te nie były zasadne, bowiem faktura ta doręczona została wyznaczonemu przez J.W. (...) inspektorowi nadzoru E. W.), zakwestionowała natomiast należności z pozycji drugiej i trzeciej.

Co do zaliczki w kwocie 4.625 EUR, to należy podzielić stanowisko Sądu Okręgowego, iż nie została ona doliczona do należności objętych fakturą nr (...), ale należności te pomniejszyla (suma pozycji pierwszej, trzeciej i czwartej to 86.747,77 EUR, co po odjęciu kwoty zaliczki daje właśnie wynikającą z faktury kwotę 82.122,77 EUR).

Dotyczący tej kwestii zarzut apelacji nie zasługiwał zatem na uwzględnienie, a tym bardziej niezrozumiały był zarzut nierozpoznania przez Sąd pierwszej instancji istoty sprawy w tym zakresie.

Trafne natomiast były zarzuty strony pozwanej odnoszące się do kwoty 20.000 EUR, której obowiązek zapłaty miał wynikać z § 1 ust. 2 pkt 2.2 aneksu nr (...). Sąd Okręgowy pominął okoliczność, iż warunkiem wypłaty tej kwoty przez pozwanego było wywiązywanie się przez powoda m.in. z harmonogramu pracowniczego, czyli zapewnienie 150 pracowników na budowie (...). Z tego zobowiązania, co było w sprawie bezsporne, a nadto wykazane zostało przez J.W. (...) niekwestionowanymi dowodami, K. S. nie wywiązało się. W tej sytuacji nie było podstaw do przyjęcia, aby pozwany zobowiązany był do zapłaty kwoty 20.000 EUR wynikającej z faktury nr (...). Apelacja w tym zakresie była zatem zasadna.

Strona pozwana podniosła również w sprzeciwie od nakazu zapłaty zarzut potrącenia kwoty 220.000 EUR, którą uiszcila na rzecz powoda na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2.1 aneksu nr (...) z dnia 18 września 2008 r. (w ostatecznym brzmieniu ustalonym aneksem nr (...) z dnia 25 września 2008 r.).

Ponieważ niniejsza sprawa ma charakter sprawy gospodarczej w rozumieniu art. 479¹ § 1 k.p.c., podlegała ona rozpoznaniu w oparciu o przepisy dotyczące postępowania w sprawach gospodarczych. Stosownie do treści art. 479¹⁴ § 4 k.p.c. do potrącenia w toku postępowania mogą być przedstawione tylko wierzytelności udowodnione dokumentami.

W przedmiotowej sprawie strona pozwana podniosła zarzut potrącenia i złożyła materialnoprawne oświadczenie o potrąceniu w sprzeciwie od nakazu zapłaty, zatem już po doręczeniu odpisu pozwu - tj. w toku sprawy. W tej sytuacji

miały zastosowanie ograniczenia dowodowe wynikające z art. 479¹⁴ § 4 k.p.c. (vide uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2005 r., III CZP 56/05, OSNC 2006/7-8/119).

Wbrew stanowisku Sądu pierwszej instancji pozwany powyższym wymogom sprostał i wykazał dołączonymi do sprzeciwu od nakazu zapłaty dokumentami istnienie i wysokość przedstawionej do potrącenia wierzytelności.

Po pierwsze, strona pozwana wykazała, że stosownie do postanowień § 1 ust. 2 pkt 2.1 aneksu nr (...) uściśliła na rzecz powoda kwotę stanowiącą równowartość 220.000 EUR. Okoliczność ta nie była też kwestionowana przez K. S..

Po drugie, J.W. (...) wykazał, że powód nie wywiązał się z obowiązku zwiększenia zatrudnienia na budowie (...) do 150 osób, a niewywiązanie się z tego zobowiązania - stosownie do § 1 ust. 2 pkt 2.1 aneksu nr (...) z dnia 18 września 2008 r. (w brzmieniu ustalonym aneksem nr (...) z dnia 25 września 2008 r.) - rodziło po stronie powodowej obowiązek zwrotu kwoty 220.000 EUR. Również te okoliczności nie były faktycznie kwestionowane przez powoda, który podniósł jedynie, że z organizacyjnego i ekonomicznego punktu widzenia nie było uzasadnienia do utrzymywania na budowie takiego stanu zatrudnienia, bowiem z uwagi na niedostarczenie przez pozwanego dokumentacji i materiałów, wykonawca nie miał frontu robót dla 150 osób (vide k. 161).

Powyższe argumenty powoda nie mogły być uznane za trafne, jako pozostające w całkowitej sprzeczności z treścią stosunku prawnego łączącego strony sporu. Kontrahenci w sposób jednoznaczny i bezwarunkowy połączyli zobowiązanie pozwanego do zapłaty kwoty 220.000 EUR z obowiązkiem powoda zwiększenia w ciągu 7 dni od daty zawarcia aneksu stanu zatrudnienia swoich pracowników na budowie (...) zgodnie z harmonogramem pracowniczym i obwarowali niewywiązanie się przez powoda z tego zobowiązania sankcją zwrotu kwoty 220.000 EUR. Nadto powyższe wyjaśnienia strony powodowej były niewiarygodne. Zgodnie z aneksami powód winien zwiększyć zatrudnienie w ciągu 7 dni od daty ich zawarcia (z załącznika nr 2 do aneksu nr (...) wynikało wręcz, że już od 22 września 2008 r. powód winien zapewnić zatrudnienie na poziomie 150 osób - vide k. 139), zatem w bardzo krótkim okresie czasu. Strona powodowa biorąc na siebie takie zobowiązanie - szczególnie w dacie podpisywania aneksu nr (...), czyli 25 września 2008 r. - powinna mieć pełną wiedzę co do stanu budowy i potrzeby odpowiedniego zwiększenia pracowników. Skoro na takie zwiększenie wyraziła zgodę, to obecnie nie może skutecznie odwoływać się do argumentów organizacyjnych lub ekonomicznych, bo te winna uwzględnić na etapie zawierania aneksów nr (...). Na marginesie zauważyć należało, że w piśmie procesowym stanowiącym odpowiedź na sprzeciw od nakazu zapłaty strona powodowa odwołała się do korespondencji z końca października 2008 r. (vide k. 167-172), podczas, gdy odpowiedni poziom zatrudnienia zobowiązana była osiągnąć już we wrześniu 2008 r.

Po trzecie, błędne było ustalenie Sądu Okręgowego, iż pozwany nie wykazał dokumentami wymagalności wierzytelności przedstawionej do potrącenia.

Stosownie do treści § 1 ust. 2 pkt 2.1 aneksu nr (...) z dnia 18 września 2008 r. (w brzmieniu ustalonym aneksem nr (...) z dnia 25 września 2008 r.) powód winien zwiększyć zatrudnienie w ciągu 7 dni od daty zawarcia aneksu nr (...), czyli do dnia 25 września 2008 r. Niewywiązanie się z tego obowiązku skutkowało koniecznością zwrotu kwoty 220.000 EUR w terminie 7 dni licząc od dnia, w którym wykonawca powinien zwiększyć zatrudnienie. Skoro pozwany wykazał, że do dnia 25 września 2008 r. do ustalonego zwiększenia zatrudnienia nie doszło, to strona powodowa winna zwrócić uzyskaną kwotę do dnia 2 października 2008 r., zatem od następnego dnia pozwany dysponował już wymagalną wierzytelnością w wysokości 220.000 EUR.

Podsumowując powyższe rozważania, uznać należało za zasadne zarzuty skarżącego dotyczące naruszenia przez Sąd pierwszej instancji art. 479¹⁴ § 4 k.p.c. oraz art. 498 § 1 k.c.

Wierzytelność pozwanego została udowodniona co do zasady i co do wysokości dokumentami, zatem w sposób wymagany przepisami postępowania w sprawach gospodarczych. W zaistniałej sytuacji nie budziła też wątpliwości skuteczność materialnoprawnego oświadczenia o potrąceniu złożonego przez pozwanego w sprzeciwie od nakazu zapłaty. Wszystkie przesłanki potrącenia wynikające z art. 498 § 1 k.c. (wzajemność, jednorodność, wymagalność i

zaskarżalność wierzytelności), zostały przez wierzytelność pozwanego zgłoszoną do potrącenia spełnione. Nie budziło też wątpliwości uprawnienie pełnomocników procesowych strony pozwanej do złożenia oświadczenia o potrąceniu (k. 235 - pełnomocnictwo wraz z zatwierdzeniem oświadczeń woli złożonych przez pełnomocników podpisane przez członków zarządu J.W. (...)).

Wskutek potrącenia obie wierzytelności umorzyły się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej (art. 498 § 2 k.c.), czyli wierzytelności przysługującej stronie powodowej na podstawie faktury nr (...) w wysokości 62.122,77 EUR (82.122,77 EUR – 20.000 EUR).

Mając powyższe na względzie, Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., uznając apelację J.W. (...) za zasadną, zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że powództwo oddalił oraz zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 7.217 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (wynagrodzenie pełnomocnika wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa).

O kosztach postępowania przed Sadem drugiej instancji orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3, art. 99 oraz art. 108 § 1 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz na podstawie § 6 pkt 7 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.) (opłata od apelacji - 17.188 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika - 5.400 zł).